

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Directoraat-generaal Realisatie Groene Groei
t.a.v. mevr. D. Albers
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Onderwerp	Zaaknummer	Behandeld door	Verzonden
Regioadvies Zeeland 380 kV netuitbreiding Zeeuws-Vlaanderen	380459		

Middelburg, 15 september 2026

Geachte mevrouw Albers,

Aan de dagelijkse besturen van Provincie Zeeland, gemeenten Borsele en Terneuzen en waterschap Scheldestromen is op 22 mei jl. door u, namens de staatssecretaris van Klimaat en Groene Groei, in het kader van de projectprocedure 380 kV netuitbreiding Zeeuws-Vlaanderen verzocht in gezamenlijkheid een breed gedragen regioadvies uit te brengen. De Provincie Zeeland heeft de totstandkoming van het regioadvies gecoördineerd.

Op 9 maart en 20 mei jl. vonden met u bestuurlijke overleggen in de regio Zeeland plaats. Tijdens deze overleggen werden door het ministerie van Economische Zaken en Klimaat de onderzoeksresultaten van de Integrale Effectenanalyse (IEA) en het daarmee samenhangend milieu-effectonderzoek (planMER) toegelicht. In de IEA zijn de effecten van de onderzochte alternatieven geanalyseerd op basis van de thema's Milieu (gebaseerd op het planMER), Omgeving, Techniek, Kosten en Toekomstvastheid. Het milieu-effectonderzoek heeft plaatsgevonden op de alternatieven die door u als kansrijk worden beschouwd. Deze worden door u de *logische integrale alternatieven* genoemd¹.

Ook zijn in deze overleggen de nettechnische studie inclusief second opinion van EPRI toegelicht. Deze studie heeft in beeld gebracht welke mogelijkheden er zijn om op Zuid-Beveland te voorzien in een ondergrondse aanleg van de 380 kV-hoogspanningsverbinding. De second opinion bevestigt de bevindingen van het nettechnisch onderzoek.

De onderzoeken vinden wij van een goede kwaliteit en bieden ons de kennis en het inzicht om een regioadvies te geven. Daarbij baseren wij ons op de logische integrale alternatieven.

Regioadvies

Afgelopen maanden hebben wij als decentrale overheden intensief met elkaar gesproken over de kern van dit regioadvies. Voor de totstandkoming van het advies hebben wij ook de standpunten van North Sea Port (NSP), chemieconcern DOW en Valuepark Terneuzen (VT) betrokken. Hun standpunten raken het grondgebied van de gemeente Terneuzen. Deze partijen hebben baat bij de spoedige komst van de 380 kV-hoogspanningsverbinding.

Met de uitbreiding van het 380 kV-hoogspanningsnet naar Zeeuws-Vlaanderen wordt netcongestie opgelost en ontstaat er ruimte voor verduurzaming van de aanwezige energie-intensieve industrie.

¹ Het in de dNRD opgenomen alternatief direct vanaf het bestaande hoogspanningsstation Borssele via een tunnel onder de Westerschelde naar Zeeuws-Vlaanderen (L1 – K1) is in het planMER/IEA beoordeeld als niet kansrijk en daarom niet verder onderzocht binnen de *logische integrale alternatieven*. TenneT heeft dit aanvullend nog geduid in de notitie *Beoordeling ondergrondse aansluiting 380 kV Zeeuws-Vlaanderen op hoogspanningsstation Borssele (L1+K1)*, d.d. 20 mei 2026.

Dit project draagt nationaal significant bij aan de klimaatdoelstellingen met fossielvrije toepassingen en CO₂-reductie. Bijvoorbeeld via grootschalige elektrificatie van bedrijfsprocessen of de toepassing van groene waterstof op basis van elektrolyse. Het project vormt de nieuwe toekomstbestendige ruggengraat van het energiesysteem van Zeeuws-Vlaanderen en de komst geeft duidelijkheid voor de investeringsbeslissingen die de energie-intensieve industrie moet maken. Dit sluit daarmee weer aan op de clustergerichte maatwerkafspraken waar het kabinet werk van maakt.

Landtracé Zuid-Beveland

Uit de beoordeelde logische integrale alternatieven van het planMER en de IEA scoort op Zuid-Beveland een tracé westelijk langs de Westerscheldetunnelweg goed. Aan de hand van de nettechnische studie zien wij daarbij mogelijkheden voor een ondergrondse variant. Wij zijn ons er daarbij van bewust dat daar dan wel een noodzakelijk compensatiestation bij hoort. Door dit station ten noorden van de Ossenweg te realiseren, zo dicht mogelijk onder de bestaande verbinding Borssele – Rilland, zien wij gelijktijdig kansen om hier integraal de Sloerand als landschappelijke buffer met het havengebied af te laten ronden. In bijlage 1 hebben we hiervoor een tekening opgenomen waar indicatief de locatie van het station én de bijbehorende landschappelijke groene buffer staan opgenomen. Wij verzoeken u om over deze ondergrondse variant zo snel mogelijk een uitspraak te doen ten aanzien van haalbaarheid. Met deze variant wordt vanuit onze optiek recht gedaan aan de Borselse Voorwaarden en het Zeeuwse voorwaardenpakket 2.0, namelijk het behouden van het unieke karakter van de Zak van Zuid-Beveland zonder nieuwe bovengrondse 380 kV-verbindingen.

Onlosmakelijk verbonden met de realisatie van deze nieuwe hoogspanningsverbinding tussen Zuid-Beveland en Zeeuws-Vlaanderen is voor ons het verdwijnen en dus verwijderen van de bestaande bovengrondse 150 kV-verbinding Ellewoutsdijk-Heinkenszand, aangezien deze verbinding na ingebruikname van de 380 kV-hoogspanningsverbinding niet meer nodig is. In het aankomende projectbesluit moet derhalve juridisch geborgd worden dat de bestaande masten en kabels van de 150 kV-hoogspanningsverbinding Ellewoutsdijk – Heinkenszand worden verwijderd, binnen twee jaren na de ingebruikname van de 380 kV netuitbreiding Zeeuws-Vlaanderen.

Kruising met de Westerschelde

De kruising met de Westerschelde vindt wat ons betreft ondergronds plaats en bij voorkeur via een tunnel. Deze uitvoeringsvariant blijkt op basis van het planMER en IEA beter te scoren dan de variant baggeren.

Tunnelmond Zuid-Beveland

In geval van een tunnel zal er een tunnelmond aan beide zijden van de Westerschelde gerealiseerd moeten worden. Uitgaande van een landtracé op Zuid-Beveland westelijk van de Westerscheldetunnelweg moet voorkomen worden dat deze tunnelmond als een wezensvreemd "eiland" in de Borsselepolder komt te liggen. De positionering, locatie en (landschappelijke) inpassing van de tunnelmond aan de zijde van Zuid-Beveland moet integraal betrokken worden bij het ontwerp van de landinwaartse dijkversterking Zak van Zuid-Beveland (deelgebied 5, vak 17 en vak 18). Hier zien wij een casus die bestaat uit een integrale ontwerpogave met meekoppelkansen en werk-met-werk maken. Een spoedige realisatie van de tunnel is van belang, maar ter plaatse dient in ieder geval ook rekening te worden gehouden met andere belangen: waterveiligheid (korte termijn; zichtjaar 2050 en lange termijn over meerdere generaties heen; zichtjaar 2100), natuurcompensatie, landschap en ander ruimtegebruik (bedrijvigheid, wonen, agrarische bodemexploitatie).

Als decentrale overheden zien wij dan ook graag dat de ter plaatse spelende belangen op korte termijn worden uitgewerkt via een integrale ontwerpogave voor de tunnelmonding/dijkversterking Zak van Zuid-Beveland deelgebied 5, vak 17 en vak 18. De provincie Zeeland wil hier graag het initiatief voor nemen en verwacht, dit met medewerking van alle betrokken partijen (incl. TenneT), vóór het vaststellen van het definitieve voorkeursbesluit te komen tot een uitwerking. De resultaten zouden dan nog tijdig meegenomen kunnen worden in de besluitvorming voor de definitieve voorkeursbeslissing die in de loop van 2027 wordt verwacht en het verdere planvormingsproces.

Hoogspanningsstation en tunnelmond Terneuzen

Op basis van het planMER en de IEA vinden wij de locatie Mosselbanken geschikt voor het 380 kV-hoogspanningsstation inclusief bijbehorende tunnelmond. Ook vanuit het principe van zorgvuldig ruimtegebruik dient wat ons betreft nieuwe energie-infrastructuur in beginsel op beschikbare gronden met een 'rode' bestemming gerealiseerd te worden, in dit geval gronden met een industriële functie. Vanaf deze locatie kunnen ook directe klantaansluitingen mogelijk worden gemaakt voor de

nabijgelegen energie-intensieve industrie. Met dit bestuurlijke standpunt vervullen wij ook de wensen die door de politiek aan ons zijn meegegeven.

De Mosselbanken is ook een gebied dat ontwikkeld wordt door de joint venture VT, opgericht door DOW (grondeigenaar) en NSP (coördinerend havenbedrijf). VT heeft ambities om hier te komen tot nieuwe chemische industrie en circulaire economische bedrijvigheid. De gronden hebben ook die planologische ruimte binnen het geldende omgevingsplan.

Wij constateren een complexe situatie vanwege de uiteenlopende belangen en meerdere grote Rijksenergieprojecten in hetzelfde gebied. Er worden namelijk ruimtelijke claims op de Mosselbanken gelegd, die in omvang groter zijn dan het gebied zelf (65 ha). Het betreft bijvoorbeeld de inpassing van twee nieuwe kerncentrales en/of aanlanding wind op zee. Door VT wordt hier nieuwe chemische industrie en circulaire economische bedrijvigheid voorzien. DOW en NSP benadrukken richting ons hun ambities ten aanzien van de Mosselbanken. Zij pleiten voor een brede, integrale en zorgvuldige afweging van alle ruimtelijke claims, waarbij deze in hun onderlinge samenhang worden beschouwd.

Op basis van het bovenstaande adviseren wij ten eerste het ministerie om met alle betrokken partijen alle ruimte vragende claims bij elkaar te brengen en af te wegen, zodat gekomen kan worden tot een brede integrale gebiedsontwikkeling. Er dient wat ons betreft samenhang te zijn tussen de nog te maken keuzes van het energiesysteem, de industrie en de ruimtelijke inpassing.

Wij adviseren ten tweede het ministerie om binnen de projectprocedure van dit dossier vooralsnog geen onomkeerbare besluiten te nemen. Eerst dient er binnen de andere dossiers duidelijkheid voor Zeeland te zijn. In het bijzonder het nucleaire. Mocht ook blijken dat bij de afweging van alle vragende ruimtelijke claims sprake zijn van geschade belangen, dan adviseren wij ook om te voorzien in alternatieven als onderdeel van de brede integrale gebiedsontwikkeling.

Resumé

Wij achten de hiervoor omschreven bouwstenen op basis van het planMER en de IEA het meest voor de hand liggend om door u uit te werken tot de (ontwerp) voorkeursbeslissing. Het is immers de kortste route op Zuid-Beveland en onder de Westerschelde door. Aan Zeeuws-Vlaamse zijde zijn er vanaf de Mosselbanken directe (klant)aansluitingen met de aanwezige industrie mogelijk en voorkomt dit daar nieuwe bovengrondse hoogspanningsverbindingen.

Tot slot

De impact op de omgeving als gevolg van dit project is groot en heeft zowel tijdelijke als permanente negatieve gevolgen voor de leefkwaliteit en de regionale economie, zoals agrarisch grondgebruik en belevingswaarde landelijk gebied. Vanuit eerdere projecten zijn door het Rijk compensatiegelden beschikbaar gesteld, bijvoorbeeld via Netten op Zee. In geval van dit omvangrijke project achten wij een soortgelijke compensatieregeling door het Rijk reëel.

Op basis van dit regioadvies met al haar gevoeligheden kunnen wij ons voorstellen dat de staatssecretaris aanleiding ziet om eerst met de regio in overleg te treden, voordat een ontwerp voorkeursbeslissing wordt genomen. Wij zijn graag bereid dat overleg te voeren.

Met vriendelijke groet,

mede namens het dagelijks bestuur van Waterschap Scheldestromen en de colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten Terneuzen en Borsele,

Gedeputeerde Staten van Zeeland,

H.M. de Jonge
Voorzitter

drs. M.C.J. Franken
Secretaris-algemeen directeur

Bijlagen:

1. Kaart met indicatieve locatie compensatiestation

Noem in uw contact met ons steeds het zaaknummer. Dit staat bovenaan deze brief.